

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU PROGRES ECONOMIC, SOCIAL ȘI CULTURAL

ABONAMENTUL:

Pe an cor. 5; pe jumătate an cor. 2.50.
Pentru România 15 lei pe an.

INSERTIUNILE:

să socotesc după tarifă, cu prețurile
cele mai moderate.

Abonamentele și inserțiunile să plătesc totdeauna înainte.

Luxul ruinează poporul.

Mulțime de păcate chinuesc sufletul poporului nostru, amărându-i în măsură mai mare sau mai mică — clipele vieții

Zace în firea muritorilor ca ei să alunece și să incline mai mult pe povârnișul relelor, decât spre ceea ce e folositor și moral.

În loc ca viața noastră să ne fie o plăcere, un balzam desfătător, ea este un chin, o vale a plângerii nesfârșită, fiindcă omenirea trebuie să se lupte cu un dușman neîmpăcat: *cu asigurarea traiului de viață*, care pe zi ce merge să tot înăsprește, devine mai insuportabil.

Și nu ar fi tocmai așa greu a corăspunde mijloacelor și referințelor de viață, dacă traiul obicinuit, nu ar escita în oameni poște și trebuințe măiestrite, cari deși iute trecătoare, înghit într'un moment tot bunul nostru material, agonisit cu sudori ferbinți.

Nici un popor nu este scutit de viții și păcate, tot asemenea și poporul nostru. Dornic de a duce o viață mai liniștită, a urma un traiu mai bun în alimentație, pe lângă o muncă mai puțină — subsapă însuși la temelia bunăstării lui materiale.

...Sărăcia care bate la ușa multor țărani din zilele noastre, nu provine totdeauna din beție, din trândăvie sau

alte păcate ce ispitesc omenimea, ci ea provine din un *lux necumpălat* ce tinde în mod diabolic a se înfige în organismul vieții noastre românești.

Viața de toate zilele este mărturia cea mai drept-grăitoare în această privință, ea ne arată cum acest șarpe cu două capete străbate pe zi ce merge tot mai mult în rîndurile noastre, subsăpând în chip nemilos la temelia bunăstării noastre materiale..., împingându-ne în prăpastia perzării, de unde nu mai este mântuire.

Am zis, că luxul este un șarpe cu două capete din motivul, că el pe deoparte ne *amăgește* a săvîrși lucruri ce trec peste puterile noastre, ne ridică la aparență, mai mult decât ceace suntem în realitate, — pe de altă parte împrăștie *într'un moment* capitalul de bani pe care îl mai avem.

Acest mare rău în timpul dîn urmă ia dimensiuni tot mai mari la poporul nostru.

La țaranii nostri luxul cel mai mare să face în *îmbrăcăminte*.

Strămoșii nostri mai înainte de asta cu 40—50 de ani purtau cu fală *cioarecii* proverbiali, ear azi cei cari au ambiția a-și da puțin aer de boer să vără în *nădragi jidovești*, cari cred, că le fac mai multă onoare. Oamenii cu scaun la judecată nu-și părăsesc portul cu una cu două — ei să întreabă dacă cutare sau cutare haină să potrivește pentru ei sau nu?

Luxul lasă multe familii pe drumuri, deoarece acolo, unde află găzduire el prinde rădăcini tot mai mari.

Beniamin Franklin un învățat din suta trecută, în ori ce societate de oameni ajungea, între multele sfaturi ce le dădea oamenilor, combătea eu toată puterea cuvântului luxul păgubitor.

El spunea, că dacă cineva își cumpără o mobilă frumoasă în casă, trebuie să-și cumpere încă multe altele tot asemenea ca să se potrivească cu ea.

Am văzut cu ochii multe cazuri, unde dacă un locuitor econom își făcea vre-un car nou și-l vâpsea cu verde, la vre-o săptămână două vezi pe altul, că și-l vâpsește cu roșu, numai din motivul că să nu fie asemenea cu al vecinului său, și așa mai departe făcând emulație neomenoasă în toate direcțiunile.

Lux mai mare se observează azi la femeile noastre, cari în cele mai multe locuri sunt pe cale a părăsi trumosul nostru port românesc.

De aceea frumos lucru săvârșește «Reuniunea femeilor române» din Orăștie, cari au luat frumoasa hotărîre, pentru a cultivă pitorescul nostru port românesc, care fapt va combate cu succes răspândirea luxului între țărani. Luxul este înrudit cu păcatul *mândriei sau orgoliului*. Sfânta Scriptură zice: *«Mândria este o ambițiune rea și nedreaptă de a se înalță pe sine în mărire, și întrece pe semenii săi cu dreptul și fără drept. Acest păcat a fost cel dintâiu, care s'a născut în Lucifer, și dintr'însul sau născut toate ca dintr'o fântână înveninată»*.

De aceea înțelepciunea zice: *«Frica Domnului urește nedreptatea, nerușinarea, mândria și căile celor răi»*. Și într'altă parte zice Scriptura: *«Urta este înaintea Domnului și a oamenilor mândria»*.

Contrară acestui păcat este virtutea smereniei sau modestiei, pe care Domnul nostru Iisus Cristos recomandându-ne și îndemnându-ne ca să o ținem zice: *«învățați dela mine, că sunt blând și umilit cu inima; și așa veți afla odihnă pentru sufletele voastre»*.

...Nădejdea noastră pentru combaterea acestui viciu este întrupată în glasul cărturarilor, cari cu cuvântul și cu

fapta să lucre pentru împedecarea acestui dezastru material și moral.

Preotul de pe amvon va rosti în predicele sale pagubele ce le cauzează luxul în viața omenească, stârnind în credincioșii săi antipatie față de acest vițiu amenințător. Nu se va sfi ca cu cazuri concrete să dovedească, cum cutare poporean din comuna pe care o păstorește, a rămas sărac, a ajuns la sapă de lemn, în urma unui lux nesațios.

Predica rostită în mod convingător va sfărâma germenul păcatului celor cuprinși de acest vițiu.

Mai cu efect va putea lucra învățătorul în școală, unde li-se vor preda copiilor din frageda copilărie, lecțiuni despre relele luxului, care în sfânta scriptură este numărat între păcatele mortale.

Este constatat psihologicește, că orice învățătură și dogmă de viață se întipărește mai adânc în memorie, când acelea li-se predau copiilor în vârsta tinerețelor. Școala însă se va arată neputincioasă în firul educațiunei sale, când aceea nu va fi spriginită de familie.

De câte încercări zadarnice nu s'a lovit educatorul, când membrii familiei tocmai opus voinței educatorului, la creșterea copiilor.

Luxul ca și lenea, este începutul tuturor răutăților. Un individ cuprins de acest vițiu este ca o corabie atinsă de valurile dușmănoase ale mării, cari tind a distruge organismul ei cu cheia nimicirii.

Ziarele noastre aduc zilnic știri înduioșetoare despre sinucideri, în familiile nobile, cari purtând un lux necumpătat să îngloadă în cheltueli și datorii fabuloase, pe cari nemai putându-le suportă își curmă viața, făcându-se nevrednic înaintea Celui ce I-a dat-o.

Luxul este o însușire a oamenilor vanitoși, a oamenilor ușuratici, cari cu gândul de a predomină față de cei din jurul său — își sapă lor înșiși groapa înainte de timp.

Cei atinși de acest viciu nu mai sunt în stare să judece lucrurile cu greutatea de gândire a oamenilor serioși lucrurile din jurul lor le văd deapurarea în alte colori, desbrăcând de pe ei haina realității.

Iată și câteva păreri asupra acestui viciu, date după bărbații de știință.

Luxul — zice D. Aguesan — *înmulțind trebuințele aprinde setea de bogății și întreține în inimă un fond de lăcomie; simplitatea moravurilor, desbrăcând pe om de lucruri exterioare, este un fel de val nepătruns care îi apără a virtutea».*

Un alt învățat spune: *«luxul și vanitatea descind în fundul mărilor pentru ca să pescuiască mărgăritarul cu care să se îmbogățească în zilele de sărbătoare, spre a se recomanda lumii; mila și compătimirea descind în adâncul inimilor omenești, ca să pescuiască în zilele de triste mărgăritarul cu care-și împodobesc ochii, spre a se recomanda lui Dumnezeu».*

Învățatul Giberti afirmă: *«luxul este tot ce e de prișos spre a face pe cineva fericit».*

Credem, că am bucatărit în deajuns subiectul ce stă în fruntea acestui articol, din care reiese clar, că numai o viață regulată garantează un viitor fericit.

N. Hamsea.

Grădinile școlare în Germania.

Grădinile școlare au un rol însemnat în învățământul primar. Copii învață cu mai multă plăcere și-și întipăresc mai cu temei cunoștințele în minte. Școala capătă o îndrumare practică, de care școlarul se va folosi în viață. Săteanul de mâine învață să cunoască o mulțime de plante și folosul ce-l poate avea dela ele; se deplinește cu metode mai bune de cultură; i se deșteaptă plăcerea pentru muncă; capătă dragoste de câmp și de viața câmpenească și se învață să nu desprețuiască meseria de plugăr. Prin mijlocirea grădinilor de pe lângă școale se introduc și se răspândesc printre săteni plante noi și mai bănoase.

Dar puțini își dau osteneala să încurajeze răspândirea culturii plantelor prin mijlocirea școalelor. Comunele se lasă să fie din greu îndemnate ca să dea un slab sprijin învățătorilor. În Germania însă, toți se silesc să lățească cultura florilor și a pomilor printre cetățeni și să deștepte în tinerime plăcerea de a înfrumseța tot ce o înconjoară.

Toate școalele, dela cele primare până la cele mai înalte, din sate ca și din orașe, se întrec să aibă o grădină școlară, în care toate plantele ce cresc în ținut: copacii de pădure, pomii roditori, florile și legumele sunt cultivate deavalma într'o amestecătură ce te încântă. Școalele germane nu se îngrijesc atâta la o întocmirea grădinilor, care să placă ochiului, cât țin să îndeplineze trebuințele învățământului. Lecțiunile se fac adesea în grădină, la umbra copacilor, la adăpostul tufișilor sau pe pajiștea verde. De altminteri, învățământul în mijlocul naturii se potrivește de minune cu firea Germanului. Dragostea de câmp, de pădure, e una din însușirile lui de căpetenie. De aceea îi

place să și vadă căminul frumos împodobit cu flori și verdeață.

De multă vreme, învățătoarele obicinuiau să cultive în școalele de fete ghivece cu flori, de care se slujiau la învățământ și-și înfrumșeau sălile de clasă cu ele. Acest obicei plăcu cărmuitorilor comunelor, care începură să-l încurajeze prin ajutoare bănești și plante dăruite școlarilor. Aceste silințe avură apoi răsunset printre cetățeni. Pretutindeni se înființară societăți de înfrumusețare, care să îndemne școalele, pe cărmuitorii comunelor și pe toți locuitorii să cultive flori, pomi și legume, să înfrumusețeze casele și să întocmească grădini în orașe. Ele începură să împartă la școlari semințe de legume, ghivece cu flori, pueți de pomi și să le dea sfaturi cum să-i îngrijească. Sumele cu care comunele și societățile ajută cultura plantelor se măresc din an în an.

În urma acestor îndemnuri, o întrecere fără seamăn se porni printre școlari, pentru îngrijirea florilor și a pomilor. La sfârșitul anului, ei aduc florile la școală, iar ostenele celor mai iscusiți cultivatori sunt răsplătite cu premii. Obiceiul de a se împărți școlarilor premii în flori și semințe se lățește din ce în ce în Germania, unde nu sunt cunoscute premiile în cărți, cum e la noi.

În Maiu 1904, în Düsseldorf, prin îngrijirile orașului, peste șase mii de plante fură încredințate la două mii de fete din școalele înalte. Societatea pentru înfrumusețare, prelucrase pentru eleve îndrumări prin cari li se arăta chipul cum să îngrijească plantele. Școlărițele le îngrijiră cu mare râvnă și ostenele a 250 din ele fură răsplătite cu premii la expoziție. În Crefeld se împărțiră două mii de ghivece cu flori și 370 lei la elevii din 20 de școale. La Duisburg peste 1800 de plante fură încredințate școlarilor. Optzeci dintre aceștia isbutiră așa de bine în cultura lor,

în cât fură premiați la expoziția din Düsseldorf Alți treizeci elevi din Remscheid fură premiați la această expoziție, iar opt din ei căpătară cele dintâi premii.

S'ar putea continua astfel cu înșirarea tuturor silințelor, ce-și dau și alte orașe și sate pentru răspândirea gustului de flori și de grădini printre școlari; dar pildele de mai sus sunt îndestulătoare, ca să dovedească la ce rezultate se poate ajunge prin grădina școlară.

Un tel de patimă pentru lucrările de grădinărie și de câmp a cuprins dela 1904 încoace ținutul Düsseldorf. Toate orașele și satele din el se întrec să-și înmulțească grădinile și pretutindeni se ține socoteală de trebuințele în vătământului din școale. Cărmuitorii școalelor îndatorează pe învățători ca să se îndeletnicească în întrunirile lor cu chestiuni cari privesc întocmirca practică pe lângă școale a grădinilor model de legume, de flori, ori botanice

Mulțumită stăruințelor depuse s'au întemeiat grădini botanice în Düsseldorf și în alte orașe. Ele servesc pentru învățământul școalelor secundare și înalte și procură plante la toate școalele. Pe lângă grădinile botanice sunt întocmite grădini model pentru învățământul sistematic al culturii legumelor și pomilor roditori.

Astăzi, Düsseldorful a ajuns prin grădinile sale cel mai frumos oraș din lume. Impăratul Germaniei, vizitându-l de curând a recunoscut că nici un oraș din câte a văzut nu se poate asemăna cu el în mulțimea și mândrețea grădinilor sale.

Ceace se petrece în ținutul Düsseldorf se poate spune despre toate orașele Germaniei. Toate se măresc și se înfrumusețază. Pe locul șanțurilor și întăriturilor de apărare din vechime se ridică mahalele noi, cu case frumoase și încăpătoare, cu ferestre împodobite cu flori și cu pajiști de verdeață și pomișori în față.

Infrumusețarea orașelor și a locuințelor se resfrânge asupra locuitorilor. Locul înconjurător înrăurește firea omului. Omul capătă plăcerea de frumos și din pornire firească se silește să se facă vrednic de el.

după N. Nicolaescu.

Esperințele economului Stan Petru din A.

despre

Producerea nutrețurilor.

Cu mult nutreț, poți ținea multe oițe.
Multe vite, fac mult gunoiu. Mult gunoiu,
face multe bucate. Multe și bune bucate
face multă și mare mulțămire.

(Urmare și fine).

D'apoi, nene, în câți ani de-arîndul cosești d-ta trifoiul?

A fost vreme, când în 4 ani de arîndul cosiam trifoiul, fiind încă destul de des; și-mi părea rău să ar locul. Inșă de când este comasat hotarul, doi ani las numai hotarul, după doi ani ar pământul, pentru că fac rotațiunea plantelor regulat.

Mie, una și aceeași sămănătură în doi ani după o laltă în unul și același loc, nici odată nu mi urmează, fără numai trifoiul, pentru că trifoiul, chiar în al doilea an dă roada mai bună.

După trifoiu pot apoi să samăn, cucuruz, cartofi, grâu săcară, sau orz de toamnă, pentrucă eu de o vreme în coace samăn și orz pentru fabricarea berei; acesta încă are preț destul de frumos în oricare târg.

*

Alte plante de nutreț nu sameni d-ta nene Stan?

De o vreme încoace samăn și numai *măzăriche* curată, fără ovăs, inșă așa, că locul care vreau să-l las ogor,

nu-l las ogor dintrodată numai ci samăn mazărichea și după-ce am cosit numai recolta de nutreț, după aceea fac locul ogor.

Pământul, nu crede d-ta că să strică prin sămănătura aceasta, și am și nutreț bunișor.

Samăn și *napi de nutreț*.

*

Ce zici d-ta nene, despre producerea napilor de nutreț?

Am probat până acum mai multe soiuri de napi. Soiul de napi roșii nu mi plac, pentrucă aceștia sunt prea apătoși.

Mai bucuros samăn din soiul, care se numește *napul de Oberndorf*. Pentru că cu cât un soi de nap, va avea mai multe părți din țesăturile vegetale, sau mai mare parte de materii uscate, cu atâta este și mai nutritor.

Fiindcă *napul de Oberndorf* este nutritor, eu din acest fel de nap samăn, și încă din sămânța pe care eu o produc.

Napii, adecă sămânța de napi o samăn cu mașina. Am adecă o mașină de 3 șire cu care de altfel samăn și cucuruz; aceasta o folosesc și pentru sămănatul napilor.

Napii îi sap de două sau de trei ori, pentru ca să nu i umple buruienile.

li culeg din pământ numai toamna cam târziu, pe când adecă sor fi dezvoltat bine.

Pe vremea culesului napilor, încă și frunzele le folosesc pentru vite.

Ca nutremânt, napii sunt foarte bun nutremânt pentru toate vitele

Acest fel de nutreț, iarna îi bine să-l întrebuițăm fiindcă atunci să recere un fel de schimbare a nutremântului vitelor.

Așezarea napilor peste iarnă se face așa, că îi adunăm la un loc, unde îi așezăm curățindu-i unul câte unul de pământul care rămâne pe ei și de frunze.

Clădim o movilă din napi; și după ce am isprăvit cu clăditul lor, să înțelege că pe un teren ridicat și nu mlăștinos, săpăm un șanțuleț în jurul clădirei, ca astfel apa ce din întâmplare s'ar scurge cătră napi, să aibă un loc locul de șanțuleț unde să se scurgă

Cu pământul ce-l scoatem din șanțuleț facem un acoperemânt până peste întreaga clădire, ca astfel să fie napii scutiți de gerul de peste iarnă.

Iarna apoi, scoatem din grămada asta de napi, atâția, cât numai avem să dăm mâncare la vite.

Li tăiem feliuțe; feliuțele acestea tăiate, apoi amestecate cu târnomeată, sunt o hrană deosebită pentru vite; astfel și târnomeata chiar o putem valoră, pentrucă cu napi amestecată se înmoaie așa, încât nu poate să fie nesuferită gurei vitelor.

Mai samăn încă și *cucuruz pentru nutreț*.

— Dar asta cum o faci?

— Apoi iac așa, cucuruzul îl samăn des, cât se poate de des; după ce crește într'atât ca să iasă și spicul, atunci cosesc acest nutreț, și l întrebuițez așa verde de tot.

Mai fac și așa, că să am nutreț de acesta în deosebite timpuri după olaltă samăn așa câte vreun petec de loc, rând pe rând numai.

Peste tot, eu așa-mi împărțesc, timpul și locul și plantele pentru nutreț, că din ce dă se fie Primăvară până chiar toamna târziu, în toată vremea să am nutrețuri verzi pentru nutrirea vitelor peste vară.

Am avut până acum și *săcară* pentru nutreț!

Acest fel de nutreț este mai de vreme, decât toate celelalte, și-i foarte bun și acesta.

Tot pentru nutremântul vitelor, produc și acum ca și în anii trecuți *napi galbini* (morcovi).

Nu socoti d-ta, că acești napi sunt așa de mici, precum sunt aceia din straturi, adecă ca și aceia pentru legume, ci aceia trebuie să-i socotim de nutreț pentru vite, cari în pământ bunișor și de soiul, a cărui sămânță anume este prăsită, cari cresc cu lungime de 30—40 cm și cam de vre-o 10 cm. grosime

Aceștia napi sunt foarte potriviți ca nutremânt pentru mânzi, în loc de ovăs, pentrucă hrănind mânzii și cu astfel de nutreț, cresc foarte bine.

— D'apoi nene Stane, dacă d-ta știi chiar așa de bine toate celea de făcut pentru lucrarea pământului și producerea de nutreț de tot felul și iarăși pentru ținerea vitelor, cu un cuvânt, știi și aplici tot ce se potrivește în moșia d-tale, — cum se poate aceea, că cei mai mulți oameni din satul d-tale nu urmează a face ce faci d-ta.

— Nu fac ei unii, și știe Dumnezeu stântul, că sunt multe — multe pricini, pentru cari nu-și văd sărmanii mulți de cap.

D-ta cunoști satul nostru și știi și aceea, că poate azi stăm bine satul întreg!

Am învățat toți plugarii câte ceva nou.

Învățasem eu dela dl părinte; dela mine a învățat altul, unii din curiozitate numai, alții poate chiar din invidie, că adecă să nu fiu eu cunva mai bun econom decât ei.

În tot binele este și rău destul.

Sunt și la noi oameni scăpătați; aceștia-s de aceia, cari sunt și leneși și domnoși.

Poruncesc slujilor iacă numai așa: «voi mergeți numai la lucru colo și colo; mai târziu și eu mă voiu duce, dar mai întâiu am să isprăvesc o mică treabă cu cumătru din deal».

Iși și isprăvesc câte odată trebșoarele așa, că amândoi merg cu capul cam bătucit dela crășmarul Schmertzzenstein din vale.

Mânezi sau poimâne auzi numai, că nu și-au putut amândoi isprăvi treaba, că domnii trebuie să le steie într'ajutor.

Oameni de aceștia nu caută, că ce fel de nutrețuri sunt mai bune pentru vitele lor, ci că ce feliuri de beurturi ar fi mai bune lor înșile.

Astfel apoi și lucrul firesc, că nu pot ajunge aceștia la ceva stare.

Omul în zilele de azi, trebuie să se ostenească, să trudească, ca să poată trăi, pentru că dările sunt mari și cheltuelile de tot felul și mai multe.

Alți oameni numai scurmă pământul, precum a văzut și au moștenit dela părinți și moși-strămoși. Nici n'aud nici nu văd.

Nu văd ce fac alții, n'aud ce zic cei încercați. Cu toate că și economul trebuie să învețe întruna.

Trebuie anume să învețe, că oare cum să facă dintrun zlot, doi?

Adecă trebuie să învețe, cum să investească în orice lucru — banul — ca apoi acesta înmulțit să i-se întoarcă.

Prin o astfel de dedare și învățare numai, vom putea și noi plugarii să înaintăm în meseria noastră!

— Până ce povestise acestea, nenea Stan Petru, — își plătise și jocul cel nou, și se găta de drum; înainte de a ne despărți însă, îmi promisese, că dacă iarăși ne vom întâlni, îmi va spune și despre alte lucruri de economie.

Le-am scris toate acestea, că doar de se va găsi cineva, cui îi vor fi de folos poate, experiențele spuse de nenea Stan.

Ioan Domșa Andreiu,
cl. abs.

Sfaturi.

Stirpirea şvabilor.

De dragul stirpirei acestor gândaci atât de greţoşi şi obraznici se recomandă câte şi mai câte leacuri «sigure» şi «deplin probate» cari însă toate dau greş. Şi păţania dovedeşte, că nici chiar curăţenia cea mai strajnică ajută iac' aşa de Joi până mai apoi... În adevăr, unde şvabii sau în-cuibat odată, stirpirea totală nu izbuteste cu una cu două.

Despre un nou arcan probat şi vorba iscoditorului, bun fără seamăn, iată ce ne spune Dr. O. Kracher în cu-tare ziar:

Pentru de a stavili droaia acestor jivni, adusam, din farmacie, pastă de cătran, şi ungându-o pe felii de jimblă şi pâne, le am aşezat pe unde şvabii mişunau mai bucuros. Dar, nau ros nimic, chiar nimic; zile de-arândul au stat feliile ici coleă, neatinse, pânăce le-am ars.

Intr'o dup'amiiaz, după cafea, s'a brodit să uit deschis, păharul meu cu miere şi mergând, în ajunul culcărei, din nou în bucătărie, sumedenie de şvabi, de toate vârstele, băjbăiau în păhar şi de jur împrejur.

Atâta mi-a trebuit.

Am luat, din cutie, pasta de cătran şi am mestecat, o parte din ea, cu miere, distribuind această masă, bine mirositoare, lângă toate găurile pe unde văzusem şvabii bătând în retragere.

Succesul a covârşit toate aşteptările. După câteva mi-nute şvabii stau grămadă în jurul acestei otrăvi, ospătându-se şi lingând lucru mare. Am renoit porţiile, cât imi aduc aminte, odată sau de două ori, nu s'a prezentat însă nici măcar un singur şvab. Otrava doborâse şvabii toţi-toţi.

Cine n'ar crede, n'are decât să facă cercare.

Broasca e dușmanul peștilor.

Broasca nu se sfiște a omorâ nici cel mai mare pește. Broaștele se aruncă pe capul sau spinarea peștilor mai mari, își vâră picioarele de dinainte în răsufătoarele peștilor, așa că peștele nu se poate mișcă și rănite fiind răsufătoarele, se nădușesc și pier îndată. Broaștele mai rănesc ochii și bolțile ochilor dela pești. Ele atacă mai ales crapii, cari primăvara încă s somnoroși după somnul de iarnă.

Și cum că cele zise sunt adevărate, ne dovedesc următoarele: Un econom a pescuit toți păstravii dintr'un părău. Intre păstravii prînși se află unul, care cumpănea cel puțin 1 și jumătate kgr. Pe acest păstrav l-a slobozit într'o baltă, așa că spinarea lui se vedeă pe jumătate din apă; păstravul nici nu se puteă mișca în aceasta baltă. În baltă, care își căpătă apa dintr'un izvor, se aflau mai multe broaște, pe cari nu le văzuse la început economul. Cam după un ceas a voit economul să ia păstravul din baltă, care eră acoperită cu niște scânduri. Dar când colo ce să vezi? Păstravul ședea culcat pe o parte, iar deasupra lui ședea o broască cu picioarele de dinainte vârâte în răsufătoarele păstravului, împiedecându-i astfel răsufarea. Numai cu greu putú desbăra economul broasca de pe capul păstravului. Broaștele sunt foarte primejdioase pentru icrele păstravului. Un pescar istorisește, că a aflat în stomacul unei broaște 24 de păstravi tineri, cari aproape jumătate erau mistuiți. O jumătate duzină de broaște flămânde e deci de ajuns, ca să nimicească un iaz întreg de păstravi. De aici urmează, ca să nu suferim broaștele în nici un tel de heleștău. Mai ușor scăpăm de dânsese, dacă nimicim ouăle lor, când se pun primăvara pe fața apei.

D. Comșa.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut No. 340 din «Biblioteca pentru toți» cuprinzând *Darwinismul* de Emile Ferriere. Prețul volumului 30 bani. De vânzare la Librăria Alcalay și la toate librăriile.

TIPOGRAFIE ROMÂNEASCĂ în DEVA.

Aducem la cunoștință Onoratului public din loc și jur, că am deschis o întreprindere românească de tipografie sub numele:

Tipografia „Sfântul Ioan“

==== a băncii industrial-economice „Industria“ =====

==== strada Săcuilor nr. 18. =====

Arangiată fiind cu cele mai moderne litere și cu cel mai fin material, își recomandă on. public spre binevoitoarea atențiune și părtinire tot soiul de lucrări atingătoare de această branșă, promițind executare cu gust estetic, urgent și cu prețurile cele mai moderate precum:

☞ Tipărituri pentru bănci: ☛

Bilanțe --- Tabelării --- Registre

Protocoloale Liste de escompt etc.

Toate tipăriturile necesare băncilor

--- le executăm prompt și ieftin. ---

::::: Lucrări colorate precum :::::

Invitări pentru petreceri, pentru

cununii, bilete de logodnă, cărți

de vizită, etc., cu prețuri moderate.